

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПП 13.03

підготовки фахівців *першого (бакалаврського)* рівня вищої освіти
за освітньою програмою *Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література)* за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність *014 Середня освіта (Мова і література (англійська))*

2023-2024 навчальний рік

Розробники програми: **Сторчова Т.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови, **Голубішко І.Ю.**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури, **Поліщук С.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і управління навчальним закладом, Савицька Ольга Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології освіти

Затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 11 від 29 серпня 2023 року

Завідувач кафедри А.А. Марчишина

29 серпня 2023 року

Схвалено науково-методичною радою факультету іноземної філології

Протокол № 8 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради факультету

 О.В. Галайбіда

29 серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

29.09.2023 р.

Оксана ГАЛАЙБІДА

1. ВСТУП

Виробнича педагогічна практика передбачає формування компетентностей здобувачів вищої освіти шляхом ознайомлення їх зі специфікою майбутнього фаху, отримання первинних професійних умінь і навичок. Виробнича педагогічна практика систематизує та поглиблює знання здобувачів вищої освіти про методику викладання іноземних мов та зарубіжної літератури в школі, сприяє формуванню індивідуального стилю навчання, об'єктивної оцінки своїх можливостей, умінь застосовувати різноманітні методи та прийоми навчання, сучасні педагогічні технології, а також спонукає студентів-практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних, перцептивних, проектувальних, адаптивних, організаційних та пізнавальних умінь

Зміст і послідовність проведення всіх етапів практики її визначається програмою, що формується випусковою кафедрою.

Програма виробничої педагогічної практики укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань *01 Освіта спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))*. Практика входить до циклу дисциплін професійної підготовки.

Міждисциплінарні зв'язки: Практика безпосередньо пов'язана з дисциплінами «Українська мова за професійним спрямуванням», «Вступ до мовознавства», «Вступ до літературознавства», «Практична фонетика англійської мови», «Практика усного та писемного мовлення англійської мови», «Практична граматики англійської мови», «Психологія», «Педагогіка», «Практика усного та писемного мовлення польської мови», «Практика усного та писемного мовлення німецької мови», «Історія зарубіжної літератури», «Методика навчання зарубіжної літератури».

Характеристика практики:

Найменування показників	Загальна характеристика	Характеристика навчальної дисципліни
		денна і заочна форми навчання
Кількість кредитів – 9	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Тип дисципліни: дисципліни практичної підготовки
Загальна кількість годин – 270	Ступінь вищої освіти бакалавр	Рік підготовки: 4-й
	Назва галузі знань 01 Освіта / Педагогіка	Семестр 7-й
	Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))	Тривалість практики 6 тижнів
		Вид підсумкового контролю: залік

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Виробнича педагогічна практика студентів організовується на підставі наказу по університету. Безпосереднє керівництво виробничою педагогічною практикою в основній (базовій) середній школі студентів здійснюють керівники практики – викладачі кафедр англійської мови, слов'янської філології та загального мовознавства, німецької мови, германських мов і зарубіжної літератури. Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій студентам роз'яснюються завдання і зміст практики, а також порядок її проходження.

Під час практики студенти організовують свою діяльність відповідно до вимог Статуту школи, дотримуються Правил внутрішнього розпорядку школи, виконують розпорядження адміністрації школи й керівників практики. Беруть участь у позакласній, методичній та інших видах роботи школи.

Для виконання програми практики, реалізації її завдань та проведення окремих видів навчально-виховної роботи з учнями студенти закріплюються за певними класами та вчителями. Щоденне навантаження студента становить 6-8 годин робочого часу.

Режим роботи студентів-практикантів визначається керівниками практики. Усі студенти повинні приходити в школу не пізніше, як за 15 хвилин до початку занять у своєму класі, час перебування в школі визначається змістом та планом проведення практики.

До робочого часу практиканта входить спостереження за роботою вчителів (англійської мови, польської мови, німецької мови, зарубіжної літератури, класного керівника та учнів, ведення щоденника практики, самостійне вивчення методичної літератури, добір дидактичних матеріалів, консультації з керівниками тощо.

У разі порушення поставлених вимог студент-практикант усувається від проходження практики. Студент, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план семестру. Практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки, оцінюються результати роботи.

Бази практики

1. Заклади загальної середньої освіти I-III ступенів міста Кам'янець-Подільський
2. Кам'янець-Подільський ліцей I-III ступенів "Славутинка" Хмельницької обласної ради

Роль і відповідальність суб'єктів педагогічної практики

Керівник практики факультету:

- розробляє наскрізну програму педагогічної практики;
- бере участь у підготовці розпоряджень про проходження практики;
- проводить інструктаж з техніки безпеки;
- контролює хід практики, вживає заходів щодо усунення недоліків; разом з деканатом факультету та адміністрацією навчального закладу вирішує спірні питання та конфліктні ситуації;
- вивчає та аналізує звітну документацію студентів, відгуки керівників, складає факультетський звіт про результати практики та подає його в деканат і завідувачеві практики університету.

Методист навчального відділу:

- дбає про підписання угод з базами педагогічної практики;
- за поданням кафедр визначає керівників практики;
- здійснює розподіл студентів по навчальних закладах;
- надає інформацію для підготовки наказу про організацію та проведення педагогічних практик, розпоряджень і наказів щодо припинення, відновлення і захисту практики тощо;
- бере участь у підготовці та проведенні настановної конференції;
- готує супровідні документи (направлення в навчальні заклади);
- підтримує контакт з представниками адміністрації, керівниками, практикантами;
- розміщує інструктивні матеріали на інформаційній дошці.

Керівник практики від закладу вищої освіти:

- бере участь у настановній конференції;
- забезпечує відповідні умови для проходження практики;
- контролює виконання практикантом завдань практики;
- допомагає у виконанні завдань практики;
- контролює дотримання студентом вимог Статуту навчального закладу, правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни;
- виставляє підсумкову оцінку.

Керівник від бази практики:

- забезпечує відповідні умови для проходження практики;
- знайомить студента з навчально-матеріальною базою, документацією, планом навчально-виховної роботи, календарним планом, особливостями тематичного і поурочного планування, діяльністю педради, методичних об'єднань, батьківського комітету, учнівських органів самоврядування;
- допомагає у виконанні завдань практики, бере участь у оцінюванні діяльності здобувачів вищої освіти;
- надає допомогу у вивченні індивідуальних особливостей учнів і колективу класу;
- контролює дотримання студентом вимог Статуту навчального закладу, правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни.

Практикант:

- своєчасно прибуває на базу практики і проводить свою діяльність згідно зі Статутом навчального закладу, Правилами внутрішнього розпорядку, виконує розпорядження адміністрації навчального закладу, керівників практики;
- виконує всі види робіт, передбачені Програмою практики;
- формує в учнів навички та уміння з фахових дисциплін, визначені програмами; прагне бути для тих, кого навчає, взірцем організованості й старанності;
- відвідує навчальні та виховні заходи, які проводять інші практиканти, бере участь в їх обговоренні;
- працює в навчальному закладі не менше 6 годин на день, регулярно робить записи у щоденнику;
- вчасно подає поточну документацію на перевірку керівникам, оформлює звітну документацію.

Практикант має право:

1. Отримати відповідні завдання до початку практики, а також консультації щодо їх виконання.
2. Пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони життя і здоров'я учнів.
3. Користуватися бібліотекою навчального закладу, навчальними кабінетами і посібниками.
4. Вносити пропозиції щодо організації педпрактики, брати участь у конференціях та нарадах.
5. Заміна бази практики може бути здійснена лише з поважних причин і за наказом ректора університету.

Програму практики укладено відповідно до таких документів:

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (затверджене вченою радою університету 30.05.2018 р., протокол № 5).
2. Освітньо-професійна програма та навчальний план підготовки бакалавра галузі знань галузі знань галузі знань *01 Освіта* спеціальності *014 Середня освіта (мова і література (англійська))* денної форми навчання.
3. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. *Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту*. Вип. 1. Київ, 1994. С. 111-131.
4. Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України (наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.). *Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту*. Вип. 1. Київ, 1994. С. 139-153.
5. Накази та листи Міністерства освіти і науки України щодо організації та проведення практики студентів.
6. Накази та розпорядження по Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка щодо організації та проведення практики здобувачів вищої освіти.
7. Методичні рекомендації по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів України / уклад. : О. Є. Пантелеймонов, Л. М. Кохановський. Київ, 1996.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича педагогічна практика має на меті формування у студентів комплексу **компетентностей**, необхідних для виконання навчально-виховної роботи у закладах освіти:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти)

Загальні компетентності:

ЗК 01	Знання і розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності.
-------	---

ЗК 02	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 04	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.
ЗК 05	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; генерування нових ідей.
ЗК 06	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
ЗК 07	Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.
ЗК 08	Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово у професійній діяльності.
ЗК 09	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.
ЗК 10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пошуку ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків.

Спеціальні компетентності

СК 01	Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
СК 02	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.
СК 03	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та зарубіжної літератури.
СК 04	Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу.
СК 05	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (рівень базової середньої освіти), практиці навчання англійської мови й зарубіжної літератури.
СК 06	Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний тощо) до навчання англійської мови та зарубіжної літератури з урахуванням передового вітчизняного й міжнародного досвіду.
СК 07	Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з іноземної та державної мови), володіти англійською мовою на рівні C1, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю і жанру.
СК 08	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною та державною мовами), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
СК 09	Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
СК 11	Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.
СК 12	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, міжнародного) у галузі освіти та методики навчання англійської мови та зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.
СК 14	Здатність створювати психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу.

Результати навчання

ПРН 03	Володіти творчо-критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, міжнародний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
ПРН 04	Вміти орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ПРН 06	Ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати власну професійну діяльність, нести відповідальність за її результати.
ПРН 08	Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів в освітньому процесі.
ПРН 09	Організовувати співпрацю учнів, ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
ПРН 10	Організовувати та планувати освітній процес відповідно до вимог законодавства; застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів залежно від поставленої мети, їх індивідуальних особливостей; створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.
ПРН 11	Застосовувати сучасні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів для забезпечення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 12	Володіти методами, методиками та інструментами оцінювання і моніторингу результатів навчання учнів і корегувати їх індивідуальні освітні траєкторії з урахуванням отриманих результатів.
ПРН 13	Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових особливостей учнів, їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду; використовувати стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки та мотивації до навчання.
ПРН 14	Володіти елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
ПРН 19	Забезпечувати діалог культур у процесі навчання англійської мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.

Завдання виробничої педагогічної практики:

- вивчення стану організації навчально-виховної роботи у закладі загальної середньої освіти;
- вивчення практичного досвіду роботи педагогічних працівників баз практики;
- поглиблення та закріплення теоретичних знань, навичок та вмінь, набутих в університеті та їх використання в педагогічній діяльності;
- формування та розвиток у майбутніх учителів педагогічних умінь та навичок, розвиток професійної культури;
- формування навичок самостійного проведення навчально-виховної роботи з учнями з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей;
- проведення комунікативно спрямованих уроків із використанням сучасних методів та прийомів активізації діяльності учнів;
- удосконалення навичок підготовки навчально-методичних матеріалів, які використовуються на уроках англійської мови у закладах загальної середньої освіти;
- стимулювання інтересу до науково-дослідницької роботи в галузі методики навчання англійської мови, впровадження найбільш ефективних методів навчання та виховання в процесі навчання англійської мови;
- формування творчого мислення, індивідуального стилю професійної діяльності.

3. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Завдання виробничої педагогічної практики з англійської мови реалізуються у три етапи: 1-й – організаційний, 2-й – основний, 3-й –

підсумковий.

На організаційному етапі виробничої педагогічної практики з англійської мови здобувач вищої освіти здійснює таку діяльність:

1. Участь у настановній конференції здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» факультету іноземної філології; одержання направлень для проходження практики, настанов щодо її проходження, ознайомлення із закладом загальної середньої освіти та класом, у якому практикант виконуватиме обов'язки вчителя англійської мови.

2. Ознайомлення з діяльністю бази практики, специфікою організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти, нормативними документами, які регламентують його роботу (класний журнал, розклад уроків, календарно-тематичний план учителя англійської мови тощо).

3. Узгодження з керівником практики від кафедри розкладу консультацій.

На основному етапі виробничої педагогічної практики з англійської мови здобувач вищої освіти здійснює таку діяльність:

1. Заповнює профіль навчальної групи (класу) за такою формою:

вік учнів	
рівень англійської мови (A1-B1) відповідно до CEFR	
якісний показник успішності за результатами попереднього семестру	
навчальна програма та навчальний підручник	
стать (вказати кількість хлопчиків та дівчаток окремо)	
вчитель групи	

2. Здійснює спостереження основних форм організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти (уроки англійської мови). Виконання завдань **Guided Observation**:

Features of communicative language teaching;

Characteristics of a communicative task;

Aspects of teaching grammar;

Techniques for presenting vocabulary;

3. Проводить 3 фрагмента уроків з англійської мови (microteachings) тривалістю 20 хв. кожний відповідно до розкладу та профілю групи. Практиканта допускають до проведення фрагментів тільки за наявності конспекту фрагмента уроку, підписаного вчителем або методистом. Фрагмент уроку розробляється здобувачем відповідно до такої структури

Main aim:
Subsidiary aim:
Personal aim:

Timing (20 min.)	Procedure	Stage Aims	Aids and Materials	Interaction Patterns
---------------------	-----------	------------	-----------------------	-------------------------

4. Проводить 3 уроки з англійської мови відповідно до розкладу. Практиканта допускають до проведення уроків тільки за наявності детального конспекту уроку, підписаного вчителем або методистом. Урок розробляється здобувачем відповідно до такої структури

Main aim:
Subsidiary aim:
Personal aim:

Timing	Procedure	Stage Aims	Aids and Materials	Interaction Patterns
--------	-----------	------------	-----------------------	-------------------------

Розробляє та використовує на своїх фрагментах уроків (microteachings) та уроках навчальні матеріали, розроблені на основі платформ сучасних інформаційно-комунікативних технологій (WordWall, Padlet, Jamboard etc.)

5. Проведення позакласного заходу з англійської мови.

На підсумковому етапі виробничої педагогічної практики з англійської мови здобувач вищої освіти виконує таку роботу:

1. Оформлення та подання керівникам практики на перевірку звітної документації.
2. Захист виробничої педагогічної практики з англійської мови.
3. Участь у підсумковій конференції з виробничої педагогічної практики з англійської мови.

Керівник практики встановлює дні консультацій на кафедрі для попередньої перевірки конспектів здобувачів-практикантів. Присутність на звітній конференції є обов'язковою, бажано надавати фото- та відеоматеріали як додаток до звітної документації.

Рекомендована література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджене вченою радою ун-ту 31.08.2021 р., протокол № 111-ОД).
3. Сторчова Т.В. Classroom Observation in the Pre-service Education of English Teachers. Наукові праці К-ПНУ імені Івана Огієнка : збірник за

підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів : у 3-х томах. К-П : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Т. 3. С. 47-48.

4. Шмирко О. С. Методичні рекомендації щодо забезпечення професійного розвитку майбутніх учителів іноземної мови засобами професійного спрямування навчальних занять з фаху. м. Кам'янець-Подільський : «Каліграф», 2015. 44 с.

Критерії оцінювання практики з англійської мови

1) профіль групи – 2 бала (повністю заповнений профіль – 2 бала; неповністю – 1 бал; незаповнений – 0 балів);

2) 4 завдання Guided Observation – 8 балів. Кожне завдання максимально оцінюється у 2 бала:

2 бала – таблиця заповнена чітко та повністю; виконане завдання Observation summary свідчить про те, що студент має ґрунтовні знання теорій навчання та вивчення мови, а також володіє методичними поняттями;

1 бал – таблиця заповнена повністю проте з огріхами змістового та технічного характеру; виконане завдання Observation summary свідчить про те, що студент має низькі знання теорій навчання та вивчення мови, а також не володіє методичними поняттями;

0 балів – завдання невиконані.

3) Розроблені та проведені три фрагменти уроків (3 microteachings) для навчальної групи (класу) відповідно до розкладу та профілю групи (див. п.1) у період практики тривалістю у 20 хв. за структурою: Main aim, Subsidiary aim, Personal aim (Timing, Procedure, Stage Aims, Aids and Materials, Interaction Patterns) – 3 бала/1 microteaching (разом 9 балів):

- 1 бал: урахування взаємозв'язку між структурними компонентами уроку (часом, процедурою, цілями етапів, навчальними матеріалами та способами взаємодії, включно з ІКТ)

- 1 бал: урахування різних способів взаємодії учнів;

- 1 бал: прослідковувано комунікативний підхід або інший інноваційний підхід до навчання;

4) Розроблені та проведені три уроки з англійської мови відповідно до розкладу та профілю групи (див. п.1) у період практики за структурою: Main aim, Subsidiary aim, Personal aim (Timing, Procedure, Stage Aims, Aids and Materials, Interaction Patterns) – 5 балів (разом 15 балів):

- 1 бал: урахування взаємозв'язку між структурними компонентами уроку (часом, процедурою, цілями етапів, навчальними матеріалами та способами взаємодії)

- 1 бал: урахування різних способів взаємодії учнів;

- 1 бал: прослідковувано комунікативний підхід або інший інноваційний підхід (метод) до навчання англійської мови;

- 1 бал: доцільне використання засобів навчання, включно з ІКТ;

- 1 бал: відповідність усіх цілей заняття його змісту та процедурі.

5) Планування та проведений позакласний захід з англійської мови – 6 балів.

4-6 балів – позакласний захід ретельно сплановано, проведено на належному рівні;

2-3 бали – позакласний захід добре сплановано, під час проведення

допущено незначні помилки;

1 бал – планування позакласного заходу не відповідає вимогам, під час проведення допущено суттєві помилки;

0 бал – позакласний захід не проведено.

Вид діяльності під час практики	Максимальна кількість балів
Виконання завдань з англійської мови	40
а) Профіль групи	2
б) Виконання завдань Guided Observation	8
с) Планування і проведення фрагментів уроків (із розробленими матеріалами)	9
д) Планування і проведення уроків (із розробленими матеріалами)	15
е) Планування і проведення позакласного заходу	6

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Відвідувати уроки із зарубіжної літератури в 5-9 класах, аналізувати їх разом з керівниками та самостійно.
2. Провести не менше чотирьох уроків із зарубіжної літератури, один з яких – заліковий.
3. Провести анкетування з виявлення читацьких інтересів учнів середніх класів. Проаналізувати результати анкетування.
4. Розробити тести для перевірки знань учнів (з теми одного з проведених уроків).

Рекомендована література

Шкільні програми

1. Світова література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / авторський колектив: О.М. Ніколенко (керівник колективу), К.В. Таранік-Ткачук, С.П. Фоміна, О.В. Ревнивцева, Т.П. Сегеда.
2. Зарубіжна література. 5–12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / автори Ю.І. Ковбасенко (керівник колективу), Г.М. Гребницький, Н.О. Півнюк, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська ; за заг. ред. Д.С. Наливайка. – К., Ірпінь : Перун, 2005.
3. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) із поглибленим вивченням світової літератури. 8-9 класи / Ю.І. Ковбасенко (керівник колективу), Г.М. Гребницький, Н.О. Півнюк, Г.В. Бітківська, К.Н. Баліна ; за заг. наук. ред. Д.С. Наливайка.
4. Світова література. 5–9 класи. Навчальна програма для учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Природничо-математичний, технологічний, спортивний напрями. Рівень стандарту / укладачі: О.М. Ніколенко, К.В. Таранік-Ткачук, С.П. Фоміна, О.В. Ревнивцева, Т.П. Сегеда, Н.В. Оніщенко. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2013.
5. Світова література. 10–11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Природничо-математичний, технологічний, спортивний напрями. Рівень стандарту / укладачі: Ю.І. Ковбасенко (керівник колективу); Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. — К. : Грамота, 2011.
6. Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Суспільно-гуманітарний, художньо-естетичний напрями. Академічний рівень / укладачі: Ю.І. Ковбасенко (керівник колективу); Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. — К. : Грамота, 2011.
7. Світова література. 10-11 класи. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям. Профільний рівень / Укладачі: Ю.І. Ковбасенко (керівник колективу);

Г.М. Гребницький, Т.Б. Недайнова, К.Н. Баліна, Г.В. Бітківська, І.А. Тригуб, О.О. Покатілова. — К. : Грамота, 2011.

Підручники

1. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах / Л.Ф. Мірошніченко. — К. : Вища школа, 2007. — 415 с.
2. Штейнбук Ф.М. Методика викладання світової літератури в школі : навч. посіб. для студ. вузів / Ф.М. Штейнбук. — К. : Кондор, 2010. — 314 с.

Основна література

1. [Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи / Ж.В. Клименко : монографія. — К., 2006. — 340 с.](#)
2. Мартинець А.М. Сучасний урок світової літератури / А.М. Мартинець. — Х. : Основа, 2005. — 176 с.
3. Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / укл. Теленько Г.М. — Чернівці : Рута, 2007. — 24 с.
4. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. — Кривий Ріг : КДПУ, 2010. — 270 с.
5. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник / В.М. Нагаєв. — К. : ЦНЛ, 2007. — 232 с.
6. [Науменко Є.І. Кращі уроки світової літератури. Випуск 1 / Є.І. Науменко. — Х. : Вид. група «Основа», 2010. — 188 с.; Випуск 2. — 268 с.; Випуск 3 — 173 с.](#)
7. Нетрадиційні уроки із світової літератури. 5-11 класи / укладачі С.С. Скляр, Л.І. Нечволод, О.О. Дем'яненко. — Харків : Торсінг, 2004.
8. Ніколенко О.М. Сучасний урок світової літератури : посіб. для вчителя / Ніколенко О.М., Куцевол О.М. — К. : Академія, 2003. — 288 с.
9. Шулик П.Л. Драматургія кінця XIX – XX ст.: Матеріали до вивчення : навч. посіб. / П.Л. Шулик, О.В. Кеба, І.Ю. Голубішко. — Кам'янець-Подільський : Абетка Нова, 2006. — 220 с.
10. Шулик П.Л. Священні книги людства на уроках зарубіжної літератури : навч. посіб. / П.Л. Шулик. — Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. — 64 с.
11. Шулик П.Л. Модернізм в зарубіжній поезії другої половини XIX – XX ст. / О.В. Кеба, П.Л. Шулик. — Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. — 224 с.
12. Шулик П.Л. Поезія французького символізму у шкільному вивченні / О.В. Кеба, П.Л. Шулик, Т.В. Івасишена. — Кам'янець-Подільський : ПП Буніцький О.А., 2012. — 88 с.

13. Модерністська проза: Матеріали до вивчення. Частина 1. Джеймс Джойс : навч.-метод. посіб. / упорядники О.В. Кеба, П.Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. –104 с.
14. Модерністська проза: Матеріали до вивчення. Частина 2. Франц Кафка: Навчально-методичний посібник / упорядники О.В. Кеба, Д.О. Кеба, П.Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. –188 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри методики викладання російської мови та світової літератури Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.metod.iif.npu.edu.ua/>
2. Читальний зал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ex.ua/>
3. 1576 Бібліотека Українського світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://1576.ua/books/3489>
4. Наука в Рунете [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elementy.ru/>

Критерії та норми оцінювання педагогічної практики

1. Оформлення щоденника:

- оформлення щоденника за всіма пунктами – 2 бали;
- відсутність інформації щодо будь-якого виду роботи вчителя – зниження оцінки від 0,5 до 2 балів.

2. Перевірка читацьких інтересів учнів:

- розробка і проведення анкети з вивчення читацьких інтересів учнів (із додаванням самих анкет), аналіз анкетування –5 балів;
- частковий аналіз, відсутність анкет – 3 бали;
- відсутність виконаного завдання – 0 балів.

3. План-конспект проведених уроків та аналіз за схемою залікового уроку:

- розгорнутий конспект залікового уроку та його аналіз за схемою – 4 бали;
- відсутність аналізу уроку або невідповідність схемі – 2 бали;
- плани-конспекти проведених уроків – 2 бали кожен (загалом 6 балів);
- відсутність виконаного завдання – 0 балів.

4. Самостійна розробка фрагментів уроку:

- розробка 2 фрагментів уроку з використанням тестової перевірки знань учнів – 3 бали;
- розробка 1 фрагменту уроку з використанням тестової перевірки знань учнів – 1,5 бала;
- відсутність виконаного завдання – 0 балів.

Розподіл балів під час оцінювання результатів діяльності практиканта

(20 балів)

1. Щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики (відвідування уроків та інших видів занять із зарубіжної літератури, ознайомлення зі шкільними програмами, з календарно-тематичним та урочним плануванням вчителя тощо) – 2 бали.
2. Розробка анкети з вивчення читацьких інтересів учнів та аналіз результатів анкетування – 5 балів
3. Плани-конспекти проведених уроків (не менше 3-х) і розгорнутий конспект залікового уроку та його аналіз за схемою – 10 балів.
4. Самостійна розробка окремих фрагментів відвіданих уроків (тестові завдання, з 2-х тем за вибором) – 3 бали.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ПЕДАГОГІКИ

- > поглиблення розуміння сутності основ компетентнісної, особистісно орієнтованої освіти, особливостей їх реалізації в педагогічному процесі закладу базової середньої освіти;
- > саморозвиток особистісних якостей студента, активізація позиції суб'єкта професійного та особистісного саморозвитку;
- > поглиблення розуміння сутності виховання в контексті інноваційної освіти, основ її реалізації через адекватну організацію навчальної діяльності учнів;
- > залучати студентів до самостійного розв'язання посильних навчально-виховних завдань.

Для реалізації поставлених завдань студент-практикант повинен виконати наступні види робіт з педагогіки:

1. Вести щоденник виробничої педагогічної практики (фіксувати та аналізувати процес і результати власної діяльності (підготовка та проведення навчальних занять, робота з документацією (вивчення особливостей ведення журналу), реалізація функцій класного керівника учнівського колективу).
2. Брати участь у консультаціях керівника практики.
3. Ознайомитися з системою роботи класного керівника:
 - а) фрагмент плану виховної роботи класного керівника;
 - б) змістом, формами і методам роботи класного керівника;
4. Підготувати конспект виховного заходу, який необхідно провести в закладі середньої освіти (попередньо план-конспект узгодити з класним керівником та методистом, а також запросити на перегляд виховного заходу).
5. Здійснити комплексний самоаналіз виховного заходу за значущими параметрами (з фіксацією у щоденнику).
6. Здійснити комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами.
7. Здійснити аналіз одного із уроків проведених вчителем (або студентом-практикантом).
8. Підготувати звіт з виробничої педагогічної практики, в якому відобразити:
 - а) найбільш суттєві досягнення та проблеми щодо реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти, дати їм теоретичне обґрунтування;
 - б) сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, які студент-практикант визначив як найбільш ефективні;
 - в) відобразити результати проведеної роботи з педагогіки (виховний захід, його самоаналіз, аналіз відвіданого уроку, самоаналіз проведеного);
 - г) сформулювати загальні висновки, «уроки практики», визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.

Звітна документація для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки

1. Педагогічний щоденник
2. План-конспект виховного заходу (див. додаток 1)
3. Самоаналіз проведеного виховного заходу
4. Самоаналіз проведеного уроку (див. додаток 2)
4. Аналіз відвіданого навчального заняття (див. додаток 2)
5. Загальний звіт по практиці

Список використаних джерел з педагогіки

1. Бодненко Д.М. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. 276 с.
2. Бути вчителем : навчально-методичний посібник з курсу «Вступ до спеціальності» [Текст] / Укладач О.В. Грушко. Вінниця : ТД «Єдельвейс», 2007, 296 с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : Навчальний посібник. 3-тє вид., доопрац. і доп. Київ : Знання, 2008. 566 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка [Текст] : навч. посібник. 3-тє вид. стер. Київ : Видавничий центр «Академія», 2009. 616 с.
5. Гетта В. Шляхи досягнення педагогічної майстерності. // Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. №9. С. 44-45.
6. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка : загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання : Навчальний посібник. Книга 1. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2012. 202 с.
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
8. Задорожна Л. На шляху до педагогічної майстерності // Початкова школа. 2001. № 9. С. 60-61.
9. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. Київ : УФІМБ, 1997. 320 с.
10. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
11. Ковальчук О.М. Формування педагогічної техніки засобами театральної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. 126 с.
12. Кучерявець В.Г. Основи педагогічної майстерності : Практикум. Ніжин : Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. М. Гоголя, 2002. 55 с.
13. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.
14. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2012. 102 с.
15. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід / [автор-упорядник О.І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.

16. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків : навч. посіб. Київ, 2007. 240 с.

Критерії оцінювання виробничої педагогічної практики з педагогіки

- ☐ **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- ☐ **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- ☐ **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Оцінка	Критерії
Відмінно	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 10-12 балів. Отримав високу оцінку вчителя, класного керівника та методистів за виконувану роботу. Під час виконання різних видів роботи в школі проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний, творчий. Завоював повагу серед учнів, педагогічного колективу школи, керівників практики і отримав високу оцінку керівника від бази практики. У визначений термін здав досконало оформлену документацію, яка відповідає вимогам практики.
Добре	Студент у повному обсязі виконав усі завдання виробничої педагогічної практики. Виховні заходи оцінено на 7-9 балів. Студент припускався деяких методичних помилок під час проведення виховних заходів, але зміг самостійно їх виправити або пояснити причину в процесі аналізу виховного заходу. Проявив дисциплінованість, отримав позитивну оцінку роботи від класного керівника. Вчасно оформив та здав звітну документацію, яка відповідає вимогам практики.
Задовільно	Завдання з педагогіки виконані в повному обсязі. Виховний захід оцінено на 4-6 балів. Студент проявив себе організованим, дисциплінованим, проте недостатньо самостійним та ініціативним. Під час залікових заходів допускалися несуттєві методичні помилки. Студент вчасно здав документацію, але при її оформленні допустився деяких неточностей або неповноти викладу.
Незадовільно	За період практики студент не виконав усі завдання з педагогіки, передбачених програмою практики. Отримав негативні відгуки від педагогічного колективу школи, керівників від бази практики. Невчасно та не в повному обсязі подав матеріали практики, які містять неточності та помилки і не відповідають вимогам, щодо оформлення такого виду документації.

Розподіл балів (у відсотках) під час оцінювання результатів діяльності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з педагогіки

№	Зміст	Відсотк и
---	-------	--------------

1.	Щоденник практики (повнота і правильність оформлення – зміст, висновки, оцінка), звіт про педагогічну складову практики	2
2.	Виховний захід (підготовка, проведення, наявність та повнота конспекту)	7
	Самоаналіз проведеного виховного заходу	2
3.	Самоаналіз проведеного уроку (комплексний самоаналіз проведеного уроку за значущими параметрами)	2
4.	Аналіз відвіданого навчального заняття (комплексний аналіз відвіданого уроку за значущими параметрами)	2
	Разом:	15

ДОДАТКИ

Додаток 1

Схема методичної розробки позакласного виховного заходу ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«Затверджую»

Викладач кафедри педагогіки та
управління навчальним закладом

_____ (підпис)

«_____» _____ 202_ р.

Конспект виховного заходу

на тему: _____

студента _____ групи _____ курсу
_____ факультету

_____ (П.І.Б.)

для проведення в _____ класі
_____ школи

«_____» _____ 202_ р.

Друга сторінка:

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча)

Форма проведення (класна година, диспут, колективна творча справа,
екскурсія тощо)

Місце проведення заходу і його тривалість

Обладнання і наочність

Використана література, методичні розробки тощо

Зміст виховного заходу

I. **Вступна частина:** вступне слово вчителя, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. **Основна частина:** викладення інформаційного матеріалу, запитання для обговорення, зміст завдань для групового чи колективного виконання, конкурсні завдання.

III. **Заключна частина:** підведення підсумків, рекомендації і пропозиції

учням.

Додаток 2

Самоаналіз проведеного уроку Аналіз одного із уроків проведених вчителем

Попередні дані: предмет, клас, учитель, дата	Структура, хід і зміст уроку. Діяльність вчителя й учнів на уроці	Висновки і пропозиції			
		Розподіл часу	Позитивні сторони уроку	Недоліки в ході і змісті уроку	Пропозиції щодо удосконалення уроку
1	2	3	4	5	6

Результати проведеного уроку_____

Труднощі_____

Висновки_____

Пропозиції_____

2021 р.

Здобувач вищої освіти_____

(підпис)

Схема самоаналізу проведеного виховного заходу

1. Тема виховного заходу.
2. Організація заходу: наскільки були готові діти і педагог до проведення заходу (оформлення приміщення, обладнання, наочність; підготовка і використання ТЗН; чіткість, організованість).
3. Злагодженість дій педагога і дітей під час заходу; раціональне використання часу.
4. Оцінка актуальності даного заходу, його відповідності інтересам і віковим особливостям учнів.
5. Участь учнів у проведеному виховному заході, їхня роль і активність.
6. Заключна частина заходу: чи було проведено колективні підсумки, загальні висновки і узагальнення.
7. Мета заходу. Наскільки вдалося її досягнути. Результативність проведеного виховного заходу, його пізнавальну і виховну цінність.
8. Які позитивні сторони та недоліки бачите у проведенні заходу? Що Вам вдалося добре, а що хотіли б поліпшити наступного разу?

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ПСИХОЛОГІЇ

Завдання виробничої педагогічної практики з психології Здобувачі вищої освіти, виконуючи завдання з психології, повинні розв'язати такі задачі:

- ♦ підбір та використання психодіагностичного інструментарію для збору фактичного матеріалу про структуру міжособистісних відносин в учнівській групі, рівень розвитку групи, специфіку групової діяльності тощо;
- ♦ обробка та інтерпретація матеріалів, отриманих в результаті психодіагностики;
- ♦ узагальнення, осмислення отриманої інформації і вивчення можливостей її використання для організації виховної роботи з класом.

Виконання здобувачем вищої освіти завдань з психології може відбуватися в такій послідовності.

У перший тиждень здобувач вищої освіти знайомиться з класом, налагоджує психологічний контакт. Це необхідно, по-перше, для успішного виконання всіх завдань практики, по-друге, для збору первинної інформації про учнівську групу за допомогою основних загальнопсихологічних методів (спостереження, аналізу класної документації та продуктів діяльності учнівської групи, групового опитування); по-третє, для вибору психодіагностичних методик, які будуть найбільш інформативними та доцільними у вивченні конкретної учнівської групи.

У наступні тижні здобувач вищої освіти, продовжуючи спостерігати за учнівським класом, проводить психодіагностичну методику, здійснює обробку її результатів з метою отримання знань про специфіку соціально-психологічних феноменів у конкретній учнівській групі (соціально-психологічний клімат, згуртованість, лідерство, неформальні групи в класі, референтні групи тощо). При виборі методики психодіагностики здобувач вищої освіти може скористатися рекомендаціями керівника практики від кафедри психології освіти.

Останній тиждень практики передбачає складання та написання звіту про вивчення учнівської групи, який містить не лише узагальнені, теоретично осмислені дані про учнівську групу, але й психолого-педагогічні висновки з організації виховної роботи в класі, виділення основних її напрямів та вибору адекватного психолого-педагогічного впливу на учнівську групу.

Складений за поданою схемою звіт засвідчується підписом здобувача вищої освіти.

Додаток А

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ ПРО ВИВЧЕННЯ УЧНІВСЬКОЇ ГРУПИ

1. Загальні відомості про учнівську групу (школа, клас, кількість учнів, статевий та віковий склад, тривалість існування групи).
2. Структура класу:

а) офіційна – перелік посад, розподіл обов'язків між ними, система підпорядкування, рівень авторитетності учнів, що займають посади; чим його можна пояснити;

б) неофіційна – її співвідношення з офіційною, популярні, непопулярні, ізолювані учні в класі; якості особистості, які найвище оцінюються в групі. Поділ класу на мікрогрупи, причини їх існування;

в) взаємовідносини між учнями: емоційний клімат у групі, прояви взаємодопомоги, співвідношення міри вимогливості до себе і до інших, стиль та мотиви спілкування між учнями, особливості відносин хлопчиків і дівчат. Негативні прояви у стосунках: частота та зміст конфліктів, прояви булінгу, проблема непопулярних та ізолюваних членів групи, байдужість один до одного, труднощі в спілкуванні, способи корегування та оптимізації взаємовідносин.

3. Відносини учнівської групи з:

а) учителем: стиль керівництва класом, його зв'язок із характером учнівських стосунків; характеристика контактів з учнями, рівень авторитетності;

б) іншими учнівськими групами: одновіковими (суперництво, співробітництво, доброзичливість, взаємодопомога, стосунки лідерів); різновіковими (старшими, молодшими);

в) позашкільними групами (спортивні секції, неформальні угруповання).

4. Спрямованість учнівської групи:

а) навчально-пізнавальна – рівень успішності, дисципліни, знань, ставлення до відмінників, до учнів з початковим рівнем знань;

б) професійна – наявність різноманітних форм професійної підготовки, ставлення до них учнів, рівень професійних знань, умінь, навичок та зацікавленості майбутньою професією;

в) егоїстична – перевага особистих інтересів над інтересами групи, низький рівень контактності, обмеженість в спілкуванні у позаурочний час, байдуже ставлення до товаришів;

г) гуманістична – прояви партнерства, взаємодопомоги, взаємопідтримки, зацікавленість справами один одного, змістовні та інтенсивні контакти. Визначити переважаючу спрямованість групи.

5. Висновки:

- рівень організованості учнівської групи (забезпечує чи ні самоуправління та самовиховання);

- засоби підвищення організованості класу та активізації його виховних можливостей.

Дата

Практикант (підпис)

Перелік рекомендованих психодіагностичних методик для вивчення міжособистісних відносин в учнівській групі

Методика визначення ціннісно-орієнтаційної єдності (ЦОЄ) учнівської групи

Методика оцінки ділового, творчого та морального клімату колективу

Референтометрія

Соціометрія

Оцінка рівня товариськості (тест В.Ф. Рахівського)

Методика діагностики міжособистісних відносин Т. Лірі

Методика «Соціально-психологічна самоатестації групи як колективу (СПСК)» (Р.С. Немов)

«Q-сортування» (В. Стефансона)

Орієнтовна схема звіту про психодіагностику міжособистісних відносин в учнівській групі

Дата проведення психодіагностики _____

Прізвище здобувача вищої освіти, який проводив психодіагностику

Назва психодіагностичної методики з вивчення міжособистісних відносин в учнівській групі

Інформація про охоплення учнів класу психодіагностичним обстеженням, форму проведення психодіагностики, ставлення учнів до психодіагностики.

Обробка результатів психодіагностики

Інтерпретація результатів психодіагностики

Рекомендації з розвитку учнівської групи

Література

1. Венгер Г.С. Соціальна психологія: навч.метод.посібн. Миколаїв 2017. 344с.
2. Дуткевич Т.В., Володченко М.А. Соціальна психологія: теоретичний курс: навч. посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2012. 130 с.
3. Зелінська, Т. М. Практикум із соціальної психології : Реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / Т. М. Зелінська, І. В. Михайлова, А. Е. Демерс. К. : Каравела, 2012. 232 с.
4. Коkun О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Копаниця О.В., Малхазов О.Р. Збірник методик для діагностики психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до діяльності у складі миротворчих підрозділів: Методичний посібник. Київ: НДЦ ГП ЗСУ, 2011. 281 с.

5. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики: збірник. Вид 2-ге. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
6. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.

Критерії оцінки, розподіл балів на 15 балів

Розподіл балів, що присвоюються здобувачу вищої освіти:

<i>Вид діяльності студента під час практики</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Звіт про вивчення учнівської групи, складений за пропонованою схемою	7
Звіт про результати діагностики міжособистісних відносин	5
Матеріалів психодіагностики	3
Разом	15

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

Оцінка «*відмінно*» — всі завдання практики з психології виконано правильно та у повному обсязі, виявлено вміння здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати спостереження для вивчення учнівської групи, психодіагностичні методики для вивчення міжособистісних стосунків в учнівській групі, складати звіт про здійснені соціально-психологічні дослідження, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної діяльності. Звіт подано у встановлений термін. Він містить звіт про виконані завдання з психології, висновки та пропозиції. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

Оцінка «*дуже добре*» — завдання з психології виконані правильно, але недостатньо повно. здобувача вищої освіти застосовувати і творчо використовувати теоретичні та прикладні знання з психології, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати спостереження для вивчення учнівської групи, психодіагностичні методики для вивчення міжособистісних стосунків в учнівській групі, складати звіт про здійснені соціально-психологічні дослідження. Продemonстровано активність та ініціативність але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін. Він містить звіт про виконані завдання з психології, висновки та пропозиції. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи з психології впродовж усього періоду проходження практики.

Оцінка «*добре*» — завдання практики з психології виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки при обробці результатів психодіагностики міжособистісних відносин. Виявлено вміння застосовувати спостереження для вивчення учнівської групи, психодіагностичні методики для вивчення міжособистісних стосунків в учнівській групі, але неповно викладено звіт

про здійснені соціально-психологічні дослідження. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У щоденнику практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики.

Оцінка *«задовільно»* — завдання практики з психології виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлений.

Оцінка *«достатньо»* — завдання з психології виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені значні неточності, бракує матеріалів психодіагностики. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено.

Оцінка *«незадовільно»* — завдання практики з психології невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками та подана невчасно.

Звітна документація

1. Звіт про вивчення учнівської групи, складений за пропонованою схемою
2. Звіт про результати психологічної діагностики міжособистісних відносин, складений за поданою схемою.
3. Матеріали психодіагностики (бланки відповідей).
4. Розділ «Психологічна складова виробничої практики» у звіті про практику.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Керівники практики використовують такі **форми і методи контролю**:

Контроль за проходженням здійснюється шляхом консультацій, поточних співбесід, аналізу звітної документації, заліку.

Поточний контроль передбачає такі заходи:

- облік відвідування студентами практики на базі її проходження;
- регулярний контроль виконанням програми практики;
- консультування щодо оформлення документації практики.

Підсумковий контроль передбачає такі заходи:

- перевірка документації практики;
- проведення захисту практики;
- виставлення заліку.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, створеній на факультеті. До комісії входять керівники від фахових кафедр англійської мови, слов'янської філології та загального мовознавства, німецької мови, германських мов і зарубіжної літератури.

Комісія оцінює результати діяльності практикантів, беручи до уваги:

- виконання студентом програми практики;
- ступінь сформованості компетентностей, передбачених програмою практичної підготовки здобувача вищої освіти;

- рівень професійної й суспільної спрямованості майбутніх вчителів (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, відповідальне і творче ставлення до роботи, активність, ініціативність, самостійність, дисциплінованість ;
- дотримання вимог до оформлення звітної документації, якість звітних матеріалів.
- уміння відстоювати власну позицію з питань навчання і виховання в процесі захисту педагогічної практики.

Порядок захисту практики

В процесі обговорення звіту керівники практики коментують виступ студента, оцінюють рівень засвоєння знань, набуття умінь і навичок кожним практикантом.

Загальна **оцінка** за навчальну ознайомлювальну педагогічну практику виставляється згідно з навчальним планом: **зараховано / не зараховано**.

Оцінка виставляється головою комісії у відомість обліку успішності та залікової книжки / індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який **не виконав програму практики з поважних причин** (підтверджених документально), наказом по університету може бути направлений для повторного проходження практики у час, вільний від навчання.

Здобувач вищої освіти, який **не виконав програму практики без поважних причин**, відраховується з університету за невиконання навчального плану.

Підсумки практики обговорюються на засіданні випускової кафедри.

Розподіл балів, що присвоюються студенту *Іноземні мови, зарубіжна література*

Вид діяльності під час практики	Максимальна кількість балів
1. Виконання завдань з <i>першої мови</i>	40
2. Виконання завдань з <i>зарубіжної літератури</i>	20
3. Виконання завдань з <i>педагогіки</i>	15
4. Виконання завдань з <i>психології</i>	15
5. Відповідність звітної документації змісту діяльності практиканта, якість її оформлення	5
6. Захист звіту перед комісією	5
Разом:	100

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Підсумкова оцінка за національною шкалою		Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рейтингова оцінка з практики
За ра хо ва но	відмінно	A (відмінно)	90 –100
	добре	B (дуже добре)	82 –89
		C (добре)	75 –81
	задовільно	D (задовільно)	66 –74
		E (достатньо)	60 –65
Не за ра хо ва но	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	35 –59
		F (незадовільно з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	01 –34